

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre ————— 3 frt — kr.
Félévre ————— 1 frt 50 kr.
Negyedévre ————— frt 75 kr.
Tanítóknak és kézműparosoknak egy évre 2 frt.
Egyes szám ára 7 kr.

Felolós szerkesztő

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány-sajtó” czimére küldendők, (Deák-tér 19. szám.)
Hirdetések jutányos árban vétetnek fel.

Nyitár sora 20 kr.

A lap megjelenik minden szerdán.

Förlélegzés.

A csongrádi alkotmány-mentés a megyei közgyűlésen is esütörtököt mondott, megérdemelt kudarcot vallott. Ezt vártuk. Föl sem tételeztük Szatmármegye hazafiasan és józanul gondolkodó nemes képviselőitől, hogy hozzájárulna Csongrádmegye kékmándlis birtokosainak helotászkodó előterjesztéséhez; de mégis féltünk az ellenkezőtől, mert ismerjük az érdekszálak hálózatát, mely mint pókháló bevonta Magyarországot és egy központi rángatásra azonnal feszül, hogyha veszedelemben forog a szövetség.

A csongrádi dongólégy keresztül esett a hálón. Nagyot koppant, aztán elröpült Árvába, Trensénbe, Szalavszky, Kubinyi és Tarnóczy vármegyéibe. Ott a tótság majd csak megéltjezi, a mitől a magyar józan ész elfordult. Magára hagyta, hadd rémitgesse a tapasztalatlanokat, miként az oroszlan bőrbe bujt esacsiról meséli Aesopus.

Szatmármegyének nem imponált a kiáltozás, tudta, hogy madarat a hangjáról, embert tette után szokás megítélni. És mi hálás köszönetet mondunk a megyének egyetemleg, a saját lábán álló s önféjével gondolkodó vezérférfiaknak különösen.

Tudják meg ott Budapesten a Loyd épületben, hogy van még

férfiás gondolkodás, törhetetlen politikai karakter Magyarországon; hogy a közromlás elkábíthatta a könnyű pénzszerzés vitézeit, a lelkiismeretekbe utazó politikai végzeket, de meg nem változtatta a nemesi kuriák századok óta elvhez, magyarságához hűséges, hazafiasan, becsületesen és következetesen gondolkodó nemes családjait.

Azok tesznek, ha kell, kiállanak a sikra, ha provokáltak és van férfiás bátorságok áramlatokkal és kapaszkodókkal épp úgy szembe szállani, mint meghiusítani a hazára ártalmas politikai és egyéb nem a közjónak előmozdítására alakult szövetkezetek önző működését.

A magyar középnemességnek ezt a józan politikai esztét, határozott karakterét a külföld is elismeri, ennek köszöni a magyar nemzet 1000 éves fenmaradását és ennek mai pozícióját az osztrák-magyar monarchia keretében. Voltak mindig Grittik a magyar történelemben, de voltak és lesznek mindig Deák Ferenczek is! Ameddig politikai józanság terem az országban, ameddig a miveltségben, munkában, becsületességben és hazafiasságban legelül álló középirtokos osztály, a pénzre, pozícióra és mások birtokára éhes liberalisoknál dsentri-nek elnevezett magyar vér viszi a vezérlő szerepet közügyeink elintézésében, addig nem kell féltetni ez

országának sem nemzeti jellegét, ethnogr. fenmaradását, erényeinek diadalait. De mihelyt a nemzetközi pénz és gögös hatalomvágyi oligarchia kaparitja kezébe az ország ügyeit: ardet jam Ukalegon, bajban van az ország.

Hogy ez be ne következzen, ily értelmű magatartásra volt szükség, minő Szatmármegyéé volt a hétfői gyűlésen, s meg kellett volna tódítania szavazatát még annak is kijelentésével, hogy sajnálatát fejezi ki a politikai aberrációk, eltévelyedések azon jelenségei felett, minők Csongrádon és Nagyváradon a a szó szabadsága, a gondolat kimondása ellen szándékoltattak.

Förlélegzés, megkönnyebbülés volt e magatartás, mert rosztól tartottunk, mivel tudvalevőleg a gonosz mindig jár-ke, mint a bibliai prédára leső oroszlan.

De itt ráismertek.

Ezért éljen Szatmármegye, éljen bátor és okos cselekedetéért megyei képviselője.

Szavazásra, pro et contra beszédekre nem is került a sor, mert maga az állandó választmány azt javasolta, hogy a vármegye mellőzze a feliratot, a csongrádi és pécsi átiratokat egyszerűen vegye tudomásul. Ez a javaslat egyhangu lag elfogadtatott.

TÁRCZA

A velencei temetés.

Irtá: Sas Géza.

Kihozták a házból... s folytatták az utat a tenger felé, midőn a csónakba akarták tenni, akkor találkoztam a temetéssel. Egyszerű szent László szekere volt, melyen hozták a tetemet a tenger partig, honnan gondola vitte át a koporsót s a gyászoló menetet. A menet egyszerűsége által bennünket meglepett, úgy annyira, hogy első pillanatban nem is tudtam, mi az.

A menet három csónakból állott. Az első csónakban feküdt a halott, egyszerű gyalulatlan, még koszorúval sem diszesített koporsóban, melyet két vörösbe öltözött szolga kísért. A második csónakban ült a pap és két kíséző gyermek. A harmadikban foglalt helyet a gyászoló család. E három csónak lassu menettel indult el a csendes városból a még csendesebb temetőbe.

Sima, csendes, nyugodt volt a tenger, mintha ő is érezte volna a fájdalmat, mintha ő is gyászolt volna, hullámok nyomai sem látszóttak s a víz tükre ragyogott a nap ve-

rőfényes sugaraitól, körülbelöl 15 perezig haladt a gondola, míg végre kikötött a szigeten. A csónakot egy öreg ember kampójával közelebb vonta a parthoz, fogva tartotta, hogy el ne mozduljon, hogy belőle könnyen kiszállhassanak. Így történt ez mind a három csónakkal.

Ez az egész jelenet, mely a tengeren végbe ment, a görögökre emlékeztet, kik azt képzeltek, hogy a halottat Charon hajós viszi át a Styx folyón, hol az alvilág birája tőle bizonyos pénz vámot vesz, melyet a halott mellé tettek. Itt a pénzt azon embernek fizették, ki csónakjukat kikötötte.

Itt e jelenetet láttuk, nem képzeletben, hanem valóságban.

Végre a menet elérkezett a szigetre, a melyen a temető volt. A temető a várostól nyugatra az olasz part felé fekszik, a Michaelnek nevezett szigeten, hol a misericordiánusok temploma és zárdája áll. A menet ezen templom előtt állt meg, s a koporsót bevitték a templomba, a hol a szerzetes halk imát mondott fölötte s azt még egyszer megáldva végső nyughelyére vitték.

A temető a tenger közepéből emelkedik ki s fal által van körülvéve. Két részből áll, külső és belső részből. A külső a templom körül, a belső a tenger felén, a

város felől van. Halottunkat a belső részbe vitték. Itt háromféle sirt találunk. Az első olyan, mely a falba van, egymás mellett és egymás fölött lévő rekeszekből áll, mely csupán a koporsó egyedüli befogadására szolgál. A másik sir a fal mellett van, de nem a falba, hanem a föld mélyébe van ásva, mely hasonlít a mi családi sirtoltjainkhoz. A harmadik sir a föld színén van, mint a mi hantos sirtjaink, azzal a különbséggel, hogy míg nálunk a sir hantolva van s virágokkal diszítve; addig Velencében, hol a vallásosság annyira ki van fejlődve, nemesak a sirtant s a koszoru, de még a kereszt sem jelzi a nyugvó test helyét; hanem egy fatöng, mely talán az onyészetet jelenti, melyen az illető neve van. Ilyen sirba tették a mi halottunkat, hogy pihenje örök álmait.

A gyászoló család, a mely uton jött azon visszatért otthonába.

* * *

Ezen egyszerű temetést nekünk utánozni kellene s azon pénzüsszeget, melyet koszorúra s a temetés fényének emelésére fordítunk, össze kellene gyűjteni s rövid negyed század alatt olyan tőkére nőne, hogy kamataiból a szegény gyermekek segélyezése által, a nyomornak, mely az emberiség közt pusztít, örökre véget lehetne vetni.

A népiskolák államosítása ellen.

Számtalanszor volt már alkalmunk kimutatni e lapok hasábjain, hogy az az orvátadás, melylyel az egyedül illetékes felekezetek megkerülésével konfiskálni akarják népiskoláinkat az állam javára, nemesak méltánytalan, hanem a katolikus iskolákkal szemben a városnak kegyurasági jogában gyökerező kötelezettségeinél fogva törvénytelen is. Miután a szab. kir. városok kegyuraságából folyó kötelezettségeket semmiféle tételes törvény meg nem szüntette, az a jogviszony, miként a patronatusi jogok gyakorlása által maga a város is elismerte azt, épen úgy fenáll, mint abban az időben, midőn busásan kapta a királyi javakat, hogy azokból a kath. népiskolák szükségleteit lelkiismeretesen fedezze. Ám a lelkiismeretesség eltűnt, a város átlépett a jogtalanság terére. Belement abba az áldatlan küzdelembe, mely a felekezeti béke megzavarásával úszköt dobott társadalmi életünkbe, s egyházellenes törekvéseivel kihívta maga ellen a leggyalázóbb itéletet, s a legkeményebb ellenállást, melyet minden jóérzésű kath. embernek kötelessége kifejtteni, midőn törvénytelen utakon, hogy úgy szóljunk, saját vagyonát megtámadva látja. E feletti méltatlankodásának adott kifejezést a *Jandrisics* János apát-plebános elnöklete alatt közelebb tartott iskolaszéki gyűlés, midőn *Bodnár* Gáspár meggyőző szavai után kimondotta, hogy *ama törvénytelen és igazságtalan törekvés ellen minden törvényes eszközt felhasználva a legvégsőkig küzdeni fog, s nem fogja engedni, hogy iskoláit tőle jogtalanul elkobozzák.* *Bodnár* Gáspár beszédét, mely után még az ellentáborból is, ha valakiben igazságérzet van, kénytelen lesz elismerni, hogy városunkban az államosítás szükségtelen, s az egész eljárás az indokolatlan erőszakoskodás bélyegét viseli magán, a következőkben közöljük:

Mélyen tisztelt kath. Iskolaszék!

A kérdés, melyet itt a nagyságos egyházi elnök ur eléünkbe terjesztett, városunk összes katolikus lakosainak egyik legfontosabb kérdése De méltóztatnak belátni, hogy e kérdés minket a kath. iskolaszéket érint közvetlen közelebről, minket, kiket a hűvek bizalma választott ki arra, hogy kath. iskolánk ügyeit vezessük, annak külső és benső életét gyümölesözővé és virágzóvá tegyük.

És ime ezen munkálkodásunk közben felleg kerekedik, hitéletünk ege borulni kezd, mert veszélyben van kath. iskolánk, hitéletünknek legföltettebb melegágya, apáink őseink büszkesége; ki akarják kezeink közül venni városunknak épen azt a tanintézetet, melynek mintaszerűsége előtt kell, hogy maga az állam közege is kalapot emeljen. Vagy nem ismeri el?

És teszik ezt anélkül, hogy velünk iskolánk jövője és létkérdése ügyében csak szóba is állnának!

Fáj ez, nagyon fáj mélyen tisztelt Iskolaszék minden hű kath. szívek. Mert ha az állam hatalmának és erejének érzetében nem méltat annyira sem, hogy velünk szóba álljon, megvárhattuk volna és megvárhatjuk ettől a nemes városától, melynek iskolánkhoz való ugyszólván százados viszonya a legszelidebben szólva tisztesség szempontjából is más eljárást kívánt volna.

Igy természetesen nekünk csak azon tényekre lehet támaszkodnunk, melyek az ál-

lamosítás ügyében a helyi sajtóban, bizalmas értekezéseken és magán a törvényhatósági közgyűlésen már megtörténtek.

E tények pedig világosan beszélnek.

A város az államosítással szabadulni akar az iskola fenntartásának terhétől és e szándékának keresztülvitelében *nem akarja* észrevenni, lehet, *elismerni* sem, hogy hiszen neki a mi hath. iskolánkkal szemben oly kötelezettsége van, melyet egyszerűen, mint a ruhát levetni, egy jogállamban sem lehet.

A napok alatt szálló igévé lett városunkban, hogy hiszen a város a kath. iskoláknak épen olyan természetű fentartója mint a többi iskoláknak.

Nagyon esedálok, mélyen tisztelt Iskolaszék, hogy a nemes város csak most hirdeti ezt. Ugyszólván emberöltők emlékezete óta a város nem így beszélt és a tényekkel, a jogokkal, melyeket kath. iskoláinkon annyi féltékenységgel gyakorolt, nem ezt bizonyította.

Ugyan mit tesz vala a város, ha egyszerűen, mikor iskoláink felett való jogait gyakorolja, a katolikusok megkérdezik tőle, hogy minő jog alapon gyakorolja ezt a hatalmat?

Akkor maga a város düllesztette volna ki mellét, hogy ő bizony patronus!

Igen mélyen tisztelt iskolaszék, a város patronatusi jogainak teljes tudatában gyakorolta mindig jogait.

Mint patronus nekünk iskolát épített. Mint ilyen vizsgálatainkra egyik tanácsosát képviselőül küldötte ki, nyilvános bizonyosságul e jogoknak. Számadásainkat bekívánta, egész iskolai ügyünkbe határozott befolyását ervényesítette. Nem tiltakozott soha, mikor iskolai értesítőnk ily czímmel jelent meg: „Szatmár szab. kir. város kegyurasága alatt álló róm. kath. iskola.” De a mi fő, tanítóinkat az ő törvényhatósági közgyűlése választotta. S midőn két ízben a hitközség azon óhajának adott írásban kifejezést, hogy a pályázók közül ezt vagy azt válaszsza, a törvényhatósági közgyűlésnek egyik jogász embere tiltakozott ez ellen. Azt kívánta, hogy minden pályázó kérvénye a közgyűlés elé terjesztessék, mert a város korlátlan joggal választ. Sőt mi több, egyik főispánunk a választás megsemmisítésével fenyegetődött, ha ez meg nem történik.

Igy történt-e ez uraim vagy nem? (Igy, emlékszünk)

No hát ennek a városi jegyzőkönyvekben nyomának kell lenni! vagy ha nincs, a jegyzőkönyv nem hű.

És ezt a katolikusok néma megadással fogadták, megnyugodva látták hoszu évtizedeken, hogy más vallásuak maguknak választhatnak tanítót, intézhetik iskolai ügyeket korlátlanul, szabadon, mert hisz tudva levő volt előttük, hogy a városnak ez a beavatkozása jogosult, mert a város ezért a jogokért más jogokat kapott.

A város maga bizonyította be tényeivel, hogy ő a mi iskolánkkal szemben nem oly viszonyban van, mint a többivel és most? A város egyszerűen önmaga akarja szétépíteni ezt a viszonyt.

Hát uraim igazság ez? Hát mivel fogja vagy egyáltalán mivel pótolja azokat a jogokat, melyeket tőlünk hoszu időközön keresztül elkobozott?

Mélyen tisztelt iskolaszék, hiszen így hova jutunk ebben a társadalomban, hol a jog, igazság és méltányossági szempontok úgy is móduntalan arcul üttenek. Talán megérjük az időt, mikor a város anyagi ér-

deke szempontjából még a plebánosi patronatusi kötelezettséget is kétségbe fogják vonni.

Szeretnék bővebben szólni arról is, milyen erőszakosan akarják magyarázni a népoktatás idevonatkozó törvényeit, de hiszem, erre majd lesz alkalmuk kiterjeszkedni. Szeretném megemlíteni, hogy éppen itt, a mi egyházmegyénkben, hol püspökünk ő méltóságát csak hoszu, szívós elhatározás után lehetett nem meggyőzni, de megnyugtatai, hogy az állam őszintén akar segíteni egyházmegyénk kath. iskoláin, ezek jellegének megtámadása nélkül, hogy éppen itt kell az állam kezének kiméletlenül megbolygatni egy oly iskolát, mely mintája lehet bármely állami iskolának. Kiméletlen kezekkel éppen egyházmegyénk szívébe markolnak bele, hogy kiszorítsanak minden legkisebb bizalmat az állam iránt. Én magam eddig mindig azt hirdöttem, hirdöttem két megye tanítóóságának gyűlésén, hogy az állam *nem állami*, de *jó iskolát* akar. Most szomoruan kell bevallanom, hogy esalódtam.

És e csalódásomban keserűséggel kérdezem: Miért nem megyünk mi áldozatainkkal oda, hol még most is nélkülözik a valamire való falusi iskolát, a hol ezer és ezer tanköteles — e kormány statisztikája szerint — még az első oktatásban sem részesül.

Miért nem esik ez a serény gond, figyelem a kormány és tanfelügyelőség részéről az *Avasra* példái, hol tanügyi állapotaink ugyszólván felénk sirnak.

Különb uraim, helyzetünk — elismerem — nehéz lesz.

Alkalmos időt választottak a közönség jóhiszeműségének megnyerésére. Nem kell most egyéb a szatmári polgárnak, csak biztatás: „Nézd az állam le akarja venni a terhet vállaidról!”

De vajjon igaz-e?

Most nem bolygatom! Lesz idő, mikor e kérdésben is lehull szemünkről — a hályog.

Ám, egyre mégis reflektálok, nagyon röviden.

A város a kath. iskolákkal szemben nem merjen beszélni terhekről.

E terhekkal szemben mi is meghoztuk saját áldozatainkat.

Meghozta az a szent öreg, boldogult Hám, a ki a kath. leánynevelést a város vállairól ugyszólván egészen levette.

Ha nincs zárda, a leány elemi iskolai nevelésre a városnak kellene áldoznia, mint áldoz a többi iskolákban is.

Pedig ez nem kis kérdés. A zárdában tíz tanítónő teljesíti az elemi leányiskolázást 8 tanteremben.

Tessék csak számítás tenni? Mibe kerülne ez a városnak és esetleg mibe fog kerülni az államnak?

Ezért az apácák kapnak 350 forintot és 120 köbméter fát. Tehát a kath. leányoktatásra a város 1842 esztendőitől csak 350 forintot áldoz évenként.

No lám, mélyen tisztelt iskolaszék, így áll a dolog. Kölesönös teherről van itt szó melylyel bizony jó lenne számvetést csinálni.

Mindezek után engedtessek meg kijelentem, hogy én itt e kérdést csak futólag érintettem, mert nincs más célom, mint a mélyen tisztelt iskolaszék figyelmét felhívni arra, hogy reánk kötelesség vár az államosítás kérdésével szemben.

Örök szőgyen volna, ha éppen a mi iskolaszéki tagsági időnkben engednék ki kezeink közül ezt az iskolát, melyre őseink mindig büszkén tekintettek, melybe rég,

jogaink gyökereznek. Én meg vagyok győződve, hogy nincs az iskolaszéknek egyetlen tagja sem, a ki határozottan ne működne abban közre, hogy kath. iskolánkat megmentsük.

Indítványozom, hogy a szatmári róm. kath. iskolaszék mondja ki: „iskolánkat minden erőnkkel fontartjuk és jogainkért minden megengedhető, alkotmányos eszközökkel a végsőkig küzdeni fogunk”. (Éljen, éljen).

Az irodalmi kör közgyűlése.

A Szatmár egyházmegyei Irodalmi kör f. hó 17-én a püspöki palotában tartotta évi rendes közgyűlését, méltóságos és főtiszt. Meszlényi Gyula püspök ur fővédnök előktele alatt. Jelen voltak: dr. Steinberger Ferenc képezdeai igazgató, alelnök, Hippich István, a Jézustársaság szatmári házfőnöke, Tamás jézustársasági atya, Báthory Endre, képezdeai tanár, Bodnár Gáspár képezdeai tanár, Csizhy János közjegyzői tisztviselő, Ekkel Lajos segédlelkész, dr. Fibiger Sándor, főgymn. hittanár, Hámon Róbert, püspöki irodatiszt, Jaskovics Ferenc, főgymn. tanár, dr. Jordán Károly plebános, Kerekes Mihály plebános, Kosztra Ignác esperes-plebános, dr. Reiser György főgymn. hittanár, Sarmaságh Géza főgymn. tanár titkár, Szabó István püspöki titkár, irod. kör tagok és mint vendég a berencezi Kovách család képviselőjében Ber. Kovách Béla kir. tanácsos, kir. tanfelügyelő.

1. A püspök ur ő méltósága elfoglalván az elnöki széket, atyai, buzdító szavakkal nyitá meg a közgyűlést.

Mindenek előtt örömet és köszönetét fejezi ki a kör azon nemes elhatározásáért, hogy közgyűlését az általános tisztelt és szeretett elhunyt alelnöke, Ber. Kovách Eduárd, lovag kir. tanácsos lelkiüdvéért bemutatott szent misével, a legjobb és legüdvösebb megemlékezéssel kezdé meg s emlékbeszédet is tart felette, aztán üdvözlö a közgyűlésen a család nevében megjelent Ber. Kovách Bélát, kir. tanácsos és tanfelügyelőt.

Erre visszatekintvén Püspök ur ő méltósága a kör évi működésére, megelégedését fejezi ki, hogy a kör a körülményekhez képest ez évben is iparkodott teljesíteni feladatát s számbavehető eredményeket is mutathatott fel. Nagyon jól tudja ő, hogy a kör tagjai más hivatásbéli kötelességeikkel is nagyon el vannak foglalva és azért nem tehetnek meg mindent, amit tenni óhajtottak. A hivatásbéli kötelesség pedig mindenél előbb való. De azért a munka nem szünetel, hanem folyton halad és a múlt évben is több munkát boesátottak ki a kör tagjai s számos tervnek vetették meg alapjait, melyek időhöz lévén kövve a jövőben nyernek megvalósítást. Isten áldását és sikert kívánva püspök ur ő méltósága a kör további működésére a közgyűlést megnyitja.

2. *Báthory Endre* Ber. Kovách Eduárd lovag, kir. tanácsos, a kör elhunyt alelnöke felett emlékbeszédet tart, melyet a család képviselőjében jelenlevő Ber. Kovách Béla kir. tanácsos és tanfelügyelő meleg szavakban köszön meg.

A megtartott emlékbeszédért a püspök ur ő méltósága és a közgyűlés *Báthory* Endrének jegyzőkönyvileg elismerő köszönetét fejezi ki, azt az évi „Értesítő”-be fölvenni és a „Heti Szemlé”-ben közölni határozza.

3. Dr. *Fibiger Sándor* ungvári kir. kath. főgymnasiumi hittanár emlékbeszédet tart *Zoltsák János* ungvári főgymn. nyug. tanár és a kör tagja felett.

A püspök ur ő méltósága és a közgyűlés a tartalmas és lendületes szép emlékbeszédért Dr. *Fibiger Sándornak* elismerő köszönetét jegyzőkönyvileg is kifejezi s közlését az évi „Értesítő”-ben és a „Heti Szemlé”-ben szintén elhatározza; egyszerűs mind püspök ur ő méltósága megbizsa a felolvasót, hogy az elhunyt *Zoltsáknak* öt kötetre terjedő költeményeit a kör számára

s a b. e. *Hám János* püspök életére vonatkozólag általa följegyzett adatokat megszerzeni iparkodjék.

4. *Sarmaságh Géza* titkár benyújtja évi jelentését a körnek 1897—98. évi működéséről.

Helyeslőleg tudomásul szolgál. Közlendő az évi „Értesítő”-ben.

5. *Ekkel Lajos* a számvizsgáló bizottság nevében előterjeszti a kör 1897. évi vagyoni és pénztári állapotról szóló jelentést.

A közgyűlés a jelentést helyeslőleg tudomásul veszi és a pénztárosnak a fölmentést elismerő köszönetének kifejezése mellett megadja.

6. Dr. *Steinberger Ferenc* alelnök tisztársai és a választmány nevében megköszönvén a bizalmat, melylyel a kör az ügyek vezetését vállalkra ruházta, a közgyűlést új tisztikar választására hívja fel.

A közgyűlés *Jaskovics Ferenc* tag által tolmácsolva meleg köszönetét és elismerését fejezi ki a tisztikar buzgó működéséért s öket tisztok továbbbi viselésére kéri fel. Mivel azonban *Sarmaságh Géza* titkárfoglaltsága miatt ezen tiszte alól fölmentését kérte s hasonló kérelmet terjesztett elő Dr. *Schöber Emil* a kör pénztárosa is, a kör méltányolván a kérelmekben fölhozott okokat, *Sarmaságh Géza*-t, a ki a kör titkári teendőit kezdettől fogva kiváló buzgalommal teljesítette, elismerő köszönetének jegyzőkönyvi kifejezése mellett fölmenté, valamint hasonló elismerésének kifejezésével dr. *Schöber Emil*-t, odaadó buzgalmu pénztárosát is.

Az erre megejtett tisztújításon megválasztottak:

Az elnök helye egyelőre betöltetlen marad.

Egyházi alelnök: Dr. *Steinberger Ferenc* képezdeai igazgató.

Világi alelnök: Dr. *Lengyel Géza*, törzszredorvos.

Titkár: *Orosz Alajos*, kir. kath. főgymn. tanár.

Pénztáros és könyvtáros: *Ekkel Lajos* segédlelkész.

Választmányi tagok: a) a központból; *Bagossy Bertalan*, *Báthory Endre*, *Bodnár Gáspár* képezdeai tanárok, dr. *Fodor Gyula* főgymn. tanár, *Hámon Róbert* püspöki irodatiszt, dr. *Irinyi Tamás*, theologiai tanár, *Jandrisics János* apát-plebános, *Jankovics János*, elemi isk. igazgató, *Jaskovics Ferenc*, főgymn. tanár, dr. *Kádár Ambrus* prépost-kanonok, *Kaisz József* alap. pénzt. tisztviselő, *Lengyel József* képezdeai tanár, *Nitsch József* képezdeai tanár s székesegyh. karmester, dr. *Reiser György* főgymn. hittanár, *Sarmaságh Géza*, főgymn. tanár, dr. *Schöber Emil* főgymn. tanár, dr. *Wolkenberg Alajos* theol. tanár és tanulmányi felügyelő. b) A vidékről: *Aiben Mátvás*, főgymn.-ny. igazgató, (Márm. Sziget.) *Brázay János* plebános, (Mező. Petri) dr. *Fibiger Sándor*, főgymn. hittanár (Ungvár,) dr. *Jordán Károly* plebános (Szaniszló,) *Kerekes Mihály* plebános (Lázári,) *Kosztra Ignác* esp. plebános (Csmaköz) *Pály Ede* plebános (Sárköz-Ujlak).

Végül, miután a körnek számosan küldötték be kiadványaikat, a közgyűlés elhatározza, hogy ezeknek, valamint a kör számára ajándékozott más könyveknek megőrzésére könyvtárt alakít, ennek számára a püspök ur ő méltósága kegyes engedelmével az egyházmegyei könyvtárban külön helyiséget tart s a közgyűlés a könyvtárosi teendőkkel *Ekkel Lajos* pénztárost bizta meg elhatározván egyszermind föl hívni a kör tagjait, hogy kiadványaikból a jövőre egy példányt az egyházmegyei, egy példányt az irodalmi kör, egy példányt pedig a kath. kaszinói könyvtárnak legyenek szivesek ajándékozni.

7. Ezután püspök ur ő méltósága megemlékezővén azon munkákról, a melyeket a kör tagjai a múlt évben kidolgoztak, e helyen is köszönetét fejezte ki a munkásoknak, különösen dr. *Jordán Károlynak*, a ki egy kiváló jeles művet, a „Boldog emlékü *Karolina* Augusztia anya-császárné és Magyarország királynéja” életrajzát fordította le s *Aiben Mátvás* főgymn. ny. igazgatónak, a ki „A szent ereklyék tisztelete” cz. művet dolgozta ki. Helyeslését fejezi ki továbbá a

kör azon terve fölött, mely szerint a jelen évi kiadványul az egyháziak részére *Sarmaságh Géza* átdolgozásában *Hurter Frigyesnek* „Pflichten der Priester” jeles művét, a nép számára *Bodnár Gáspár* kidolgozásában a b. e. *Hám János* püspök népszerű életrajzát állapítá meg. B. e. *Biró László* életrajza megírásának tervébe, a melyet a kör a jövő évi egyik kiadványul javasolt, annál nagyobb örömmel egyezik bele, mivel óhajtaná, hogy összes érdemes elődjének életrajzai megírassanak, a nagy érdemű *Biró László* püspök elődjének emlékét pedig kiváló szeretettel őrzi. A kivitel módjainak, valamint a másik kiadványnak megállapítására egy bizottság kiküldését javasolja.

A közgyűlés e bizottság tagjaivá Dr. *Steinberger Ferenc* alelnököt és *Sarmaságh Géza*-t választja.

Ezután Püspök ur ő méltósága befejező szavaiban melegen buzdítja a kör tagjait a további munkára. Utal a korunkat mozgó kérdésekre, különösen az iskolaügyre, melynek tárgyalása fokozottabb mértékben érdemli meg a kör figyelmét is. Elismerőleg emeli ki azon munkásságot, melyet a kör egyes tagjai a „Heti Szemlé” hasábjain az elemi iskolák államosításának szándékával szemben a kath. iskolák védelmére legközelebb is kifejtettek. Neki mint püspöknek, nem szükséges ez ügyben álláspontját itt külön hangsúlyozni; annyit azonban kijelent, hogy ott lesz a küzdelem élén s mindent el fog követni, hogy kath. iskoláinkat megmentsük. A kérdés kifejtésével s a közönség felvilágosításával iparkodjanak a kör tagjai továbbra is vállalva megtenni a magukét s a siker bizonyára nem fog elmaradni.

Dr. *Steinberger Ferenc* alelnök a közgyűlés mély halálját és köszönetét fejezi ki püspök ur ő méltóságának buzdító szavaiért, valamint azon nagylelkű erkölcsi és anyagi támogatásáért, melyben az irod. kört kezdetül fogva részesíteni kegyes volt. Különösen mély halálját tolmácsolja a körnek azon 300 frt segélyért, a melyet püspök ur ő méltósága a már megjelent s tervbe vett kiadványok költségein felül a kör céljaira ez évben is adományozni méltóztatott. — Ugy szintén a közgyűlés mély köszönetét fejezi ki a nagyszámú káptalan tagjainak *Novák Antal* nagyprépost, Dr. *Keszler Ferenc* praelatus, *Szabó Norbert* apát, Dr. *Kádár Ambrus*, *Hámon József* prépost kanonok uraknak azon nemes áldozatkészségért, hogy ez évben is 50—50 frt adományval voltak kegyesek a kör céljait támogatni.

Végül, miután az alelnök a közgyűlés nevében forró köszönetet mondott püspök ur ő méltóságának a kört felette megüsztelő és felemelő ritka figyelméért és készségéért, hogy a közgyűlésen megjelenni s azt vezetni kegyes volt, a gyűlés a püspök ur ő méltósága iránti hálával szívében feloszlott.

Hirek.

Erzsébet napján, — melyet ezelőtt oly lelkesedéssel ünnepelt szeretett királynéja tiszteletére az egész haza népe, — most a gyász és a keserű fájdalom hangjai törtek elő a szívekből. Egy rövid év leforgása alatt megváltozott minden, szomorúság lépett az öröm helyére, kinek számára ezelőtt boldogságot kértünk az Egek Urától, most lelki nyugalmáért imádkozánk. A székesegyházban a gyászmisét ő méltósága a püspök ur mondotta. Jelen volt *Habrovszki* és *Ludmann* ezredesekkel mindakét nembeli tisztikar, a városi hatóság élén a polgármester és főkapitány, *Galba* törzsz. elnök és a kir. törvényesek tagjai, úgy szintén a többi hivatalos testületek képviselői. Ott voltak az összes kath. iskolák növendékei tanáraik vezetése alatt és a városi közönség tekintélyes számmal. A többi felekezetek templomaiban szintén volt gyászstenni tisztelet boldogult királynénk emlékezetére.

Személyi hírek. *English* Alfréd tábornok a múlt szerdán este városunkba érkezett, másnap szemlét tartott a cs. és kir. hadsereg felett és megelégedésének adott kifejezést, Pén-

teken a reggeli vonattal utazott el városunkból. A tábornok itt tartózkodása alatt Ő méltóságának a püspök urnak volt vendége. — Ludmann Gyula ezredes Nagy-Károlyban szemlét tartott a helyőrség felett.

Előkelő vendég. Tegnap gr. Csáky László, Ugocsa megye új főispánja id. br. Perényi Zsigmond és Müller Károly nagy-szöllősi esperes plébános társaságában városunkban időzött, hogy Ő méltósága a püspök urnál első látogatását megtegye.

Gyászhir. Részvételt vettük a szomorú hirt, hogy Cseh Jánosné született Szuhányi Valéria tegnap délelőtti rövid betegség után életének 62-ik évében elhunyt. A mélyen sujtott család tagjainak fájdalmában mi is őszintén osztozunk, s kívánjuk, hogy adjon az Ur vérző szívök sebére vigasztalást.

Sajnálattal értesültünk, hogy Hehelein Károly ungvári prépost plébánost a napokban baleset érte. Midőn ugyanis az utcán megszokott sétáját végezte, az esti sötétségben nem vette észre, hogy az egyik kincstári épület előtt egy házőrző eb nyújtózkodik, s arra rálépett. Ekkor a különben szelid állat fájdalmában beharapott a prépost lábába és súlyosan megsebesítette.

Az új pénzügyigazgató helyettes. Vicenty Pál utódja, kit csak nemrég neveztek ki pénzügyigazgatónak, Papp László lett. Rimaszombatról lett áthelyezve, hol hasonló minőségben szolgált. Papp László vármegyénk fia, szolgálatait városunkban kezdte meg, ez áthelyezés folytán tehát visszakerült otthonába.

Beiktató ünnepély. Szalay Sándor beregszászi plébánosnak ünnepélyes beiktatása vasárnap történt meg Beregszászban. Az egész város intelligenciája és a hívek nagy számmal jelentek meg, hogy tiszteletöknek és szeretetöknek kifejezést adjanak a plébános iránt, ki már harmadéve van közöttük, s mint administrator vezetve az ügyeket. Délben a megyei kaszinó termében díszes bankett volt, hol Beregszász társadalmi életének kiválósági vetek részt, a most már javadalmába bevezetett plébánosnak sok jó kívánva.

Gyászhir. Részvétel vettük tudomásul, hogy Fésös András Szatmár-németi ev. ref. lelkész vasárnap délelőtti 11 órakor életének 58-ik, boldog házasságának 29-ik, lelkiszerzőtorkodásának 31-ik évében szívzélhűdés következtében hirtelen elhunyt. Hivatalában pontos és buzgó, a társadalmi életben tevékeny ember volt, épen ezért polgártársainak bizalma évek hosszu során keresztül kitünteté, midőn törvényhatóságunk bizottságának tagjává választotta. Temetése tegnap délután 2 órakor a város intelligenciájának nagy részvételével történt. Az elhunytat neje, testvérei, négy árván maradt gyermek és kiterjedt rokonság gyászolja.

Áthelyezés. Obholzer Gyula számvizsgálót Balasa-Gyarmatról a nagy-károlyi pénzügyigazgatóságához helyezték át és a számvevőség vezetésével bízták meg.

A növendék papok sz. Alajos-társulata kegyeletű ünnepet szentelt f. hó 19-én Erzsébet királyné emlékének. Nagyon jól volt kiválasztva maga a nap e gyászünnepélynek, mely híven tükrözte vissza a gyásznak és kegyeletnek azon érzéseit, mely a multra való emlékezésnél minden magyarnak áthatja szívét. Legkiválóbb pontja volt a gyászünnepélynek, melyen a papnevelő-intézeti elöljárók vetek részt, Irsik Lajos III. évi teológusnak gyászbeszéde, mely az elhunyt királyné erényeit, egész nagyságát tárta szem elé s az apostoli király iránti köteles hűségre buzdított. Wieser István I. é. theologus Sajó Sándornak „Erzsébet” c. alkalmi költeményét szavaltá, a növendékpapok énekkara pedig két gyászéneket adott elő teljes precizitással, a mint azt már megszoktuk tőlük.

Kinevezés. A vall. és közokt. miniszter Majthényi Endre karczagi ev. ref. gymn. tanárt a helybeli ev. ref. gymnásiumhoz rendes tanárnak nevezte ki. — A debreczeni kir. ítélőtábla elnöke Szuhányi Andor végzett joghallgatót a debreczeni kir. ügyészséghez segély-díjas joggyakornoknak nevezte ki.

A repiskolák államosítása ügyében a város és a minisztérium kiküldöttje Halász Ferencz min. tanácsos megegyezésre jutottak.

Ennek értelmében a város évenként tartozik adni 26 ezer forintot, a szükséges épületeket felépíteni és fentartani, a fűtésre 1000 frtot és a tanítók nyugdíjalapjába egyenkint 12 forintot fizetni. Az építési költségek a városnak annuitás mellett visszatéríttetnek. Természetesen ez a paktum egyáltalán nem gátolhatja a katolikusokat, hogy ezen törvénytelen eljárás ellen a szükséges lépéseket megtegyék. Ami semmi szín alatt nem is fog elmaradni.

Jutalomjáték. Kedden, e hó 29-én lesz jutalomjátéka színházunk kedvelt komikusának, Gömör Jánosnak, mely alkalommal a „Kisvárosi hírességek” című énekes vígjáték fog színpadra kerülni. Színházunk e jeles művésze, aki oly sokszor szerzett a közönségnek kellemes órákat, megérdemli, hogy jutalmát elvegye. Miért is a keddi előadásra kiválóan felhívjuk a figyelmet.

Dalárdánk fényesen sikerült dalestélyt rendezett tegnapelőtti a Társaskörben. Előadták aradi versenydarabjaikat is. A közönség most még jobban esodálkozott azon, hogy lehetett ezt a dalárdát a versenyen mellőzni. Daláránk ünnepélyes énekébe kellemesen csengett bele a Forrai Ferike kedves éneke. A dalárda díszes csokorral, a közönség viharos tapsokkal jutalmazta a művésznőt. Osváth E. tanár lelkesen és nagy hatással szavalt. Közönség nagy számmal volt jelen, ott láttuk Chorint is nagy kísérettel.

A Széchenyi Társulat igazgató-tanácsa folyó hó 24-én csütörtökön d. e. 11. órakor a városház kis tanács termében ülést tart, melynek tárgya: a társulat szellemi és anyagi ügyeinek fejlesztésére vonatkozó intézkedés, folyó ügyek.

Háromláb kapitány. Fulmináns sikere volt a fővárosban ennek a bohózatnak, Háromláb Adolf veterán kapitány a szunyog szigetre száműzetik, s számtalan kalandokon megy keresztül, s viharos derűségben tartja majdnem három órán át a közönséget. Kövessy a „Goldstein Számi” és a „Vigéczek” szerzője irta meg eleven humorral Háromláb történetét. Adolf a száműzött veterán nemsokára a szatmári színpadon is bevonul, hogy derült órákra hangolja a „Dreyfuss” okozta bánatos időt.

Az Ezres által adott 100 forintból pén- teken lett a Nőegyesület árvaházában felruházza azon 18 gyermek, kik rászorultak a jótékony kezek segítségére. Egész ünnepélylyé varázolták ez aktust az Ezres és Nőegyesület tagjai, kik nagy számmal jelentek meg résztvenni a gyermekek örömeiben. Az Ezres elnöke, dr. Fechtel János a nála szokásos szép nyelven beszélt a kicsinyekhez tudomásokra hozván, honnan ered az a kegyesség, mely nekik ilyen boldog napot szerzett. Azután a nőegyesület választmányának, különösen Tabajdnyé és Junkné öngnagságaiknak fejezte ki köszönetét, kik az adományból ily szép számú gyermekesereget voltak képesek a szükséges téli ruhákkal tetőtől talpig ellátni. Jandrisics János, a nőegyesület titkára meleg szavakban viszonzta a nőegyesület köszönetét, s kérte az elnököt, hogy a szegény gyermekek hálájának adjon az Ezres előtt kifejezést.

A Hentzi szobor. Amily örömet keltett a nemzetben, hogy az az emlékkő, mely oly sok keserűséggel töltötte el a magyart, eltávolították a szent György teréről, épen oly felháborítással fogadták mindenütt a közös hadügyminiszter katonai parancsát, melylyel ennek a szobornak jövőendő sorsáról intézkedik. Elrendeli, hogy a budapesti gyalogsági kadétskola kertjébe vitessék, hol a serdüülő katonai ifjúság szeméi előtt a vitézség és hűség soha el nem muló jele gyanánt fog állani. Az olyan magyar kormány, mely ennek a hadiparancsnak közzétételébe beleegyezett, egy pillanatra sem méltó tovább a nemzet bizalmára. Ha példaképet akarnak benne látni az osztrákok, vigyék maguknak Bécsbe és gyönyörködjenek benne, de ne lázítsák a magyar ember vérével olyan tényekkel, melyek legérzékenyebb oldalát érintik. Ennek dacára mit látunk? . . . Budapest székesfőváros Bányffy Dezső bárót diszpolgárává választotta. Ha ilyen térdencsuszás is megtör-

ténhetik épen az ország fővárosában, csakugyan nincs miért sajnálni, ha nyuzzák a magyart.

Értesítés. A nagy-károlyi Régi Casino-Egyesület által folyó évi október hó 14-ére tervezett, de közbejött akadályok miatt elhalasztott táncestély folyó évi december hó 3-án lesz megtartva. — Erről szives tudomásvétel végett van szerencsénk a t. közönséget értesíteni. Nagy-Károly, 1898. november 7. Gróf Hugonnai Béla elnök. Kacsó Károly, alelnök. Nagy László, alelnök.

A gazdasági ismeretek terjesztése czéljából e Szatmármegyei Gazdasági Egyesület a tél folyamán több helyen közhasznú felolvasást fog tartani. Városunkban és Nagy-Károlyban öt-öt magas színvonalon álló értekezés lesz; ezenkívül a vármegye különböző helyein vándor szaktanárok 14, más érdeklődők 10 előadást fognak tartani. Az értekezések nyomtatásban is megjelennek és szétesztatnak. Az egyesületet törekvéseiben a királyi kormány támogatja, a közönség részéről csupán jóindulatú érdeklődésre van szükség. Felhívjuk azért a gazda közönség figyelmét, hogy az előadásokra saját érdekében minél tömegesebben jelenjenek meg, hogy elsajátítsák azokat a szükséges és hasznos ismereteket, melyeket majd a gyakorlatban értékesíthetnek.

„Ötven év egyházpolitikája” című mű, melyről a sajtó oly kedvezően nyilatkozott, megrendelhető a szerzőnél, Keményfy D. hittanárnál Esztergomban. Ára 1 frt.

Színházi hírek: Csiky Gergely darabjai óta oly zajos sikert nem aratott eredeti színmű, mint Thury Zoltán „Katonák” című műve. A fővárosi sajtó kivétel nélkül el van ragadtatva a gyönyörű nyelvezettől és értelmű mesétől. Kunhegyi igazgató sietett, megszerezni a darab előadási jogát s úgy halljuk, már e hó folyamán bemutatója lesz a „Katonák”-nak. Örömmel üdvözöljük színpadunkon e kitűnő színművet, mely bizonynyal az egész művelt közönség érdeklődésével fog találkozni.

Az iparosifjak köre vasárnap szépen sikerült felolvasó estélyt rendezett. A színdarab előadása megfelelt a kívánalmaknak, arról tett bizonyosságot, hogy a szereplők gondos tanulmány és vezetés mellett léptek a nyilvánosság elé. Különösen kitűnt Szabó Anna és Erzsike. Kedvesen szavalt Hegyesi Zsuzsika, Kalap Géza monologja szintén jelentékenyen járult hozzá az est sikeréhez. Az estély fénypontját azonban Ferenczy János felolvasása és Thurzó Ilona színésznő énekszámjai képezték. Az előadásban dr. Chorin Ferencz orsz. képviselő, a polgármester és a főjegyző is jelen voltak.

Küldöttséget menesztett a miniszterhez a status quo ante izr. hitközség, hogy hagyja jóvá a várositanács és a közigazgatási bizottság azon egybehangzó határozatát, melynek értelmében az új hitközség tagjai nem kötelesek viselni a régi hitközség terheit. Kelemen Soma dr. a küldöttség szónoka kifejtette, hogy az a küzdelem, melyet ők folytatnak, a magyarság érdekével azonos, mert czéljuk a nemzeti nyelvet meghonosítani az iskolában, a templomban és az ügykezelésben egyaránt. A miniszter szívesen fogadta a küldöttséget, melyhez Chorin Ferencz dr. és Barta Odön orsz. képviselők is csatlakeztek, s megígérte, hogy igazságosan fog itélni.

Műsor. Szerdán itt először „Hipnotizált anyós, esütörtök Bisson nagyszerű vígjáték, pént. Blitzeis Kóbi énekes bohózat, szomb. Kis Álamusi operette, vasárnap Rezervisták énekes bohózat.

Szénásy Hoffman és Tsa főle mai hirdetésre felhívjuk a n. é. közönség figyelmét.

V i d é k.

Nagy-Károly, nov. 14.

Erzsébet-ünnep. A Köleseykör szombat d. e. 10 órakor tartotta meg Ő Felsőge bold. Erzsébet királyasszonyunk emlékére e napra jelzett emlékűnnepét. 10-kor kezem volt, melyen a tanuló ifjúságon kívül sokan megjelentek. 11-kor a vármegyeház nagy termében először is a dalkör énekelt igen

hangulatosan, majd Bornemissza Géza szavalt a Poór János szép, lendületes költeményét Erzsébet cz. a., utána Lucz Ignác dr. olvasta föl a királyné életrajzát helyenkint költői kitéréssekkel. Végezetre megint a dalkör énekelt igen hatásosan és szépen összecsendülő harmóniával. Közönség szép számmal volt.

A Kőlesey kör első matinéjén a hó utolsó vasárnapján Baudisz Jenő árvaszéki h. elnök fog olvasni Kőlesey n-károlyi tartózkodásáról, Seregi Jolán k. a. szavalt s Demidor Ignác meg Lettlinger János kéthangu dalt adnak elő, ha addig valami meg nem változtatja a szándékba vett programot.

Külömbőség. Az izr. nőegyesület és a Vörös Kereszt egyesület abban egyeznek, hogy mindkettő 900 frton felül gyűjtött itt a városban avval a külömbséggel, hogy az izr. nőegyesületnek semmije sincs és 900 frtját a nagykárolyi szegényekre fordítja, a vöröskeresztnek milliói vannak és 900 frtot kivitt N Károlyból.

A kath. legényegyesület szintén megülte Erzsébet királyné emlékét vasárnap d. u. az egyesület helyiségében. Volt 6 szavalt Lampert, Baksay, Pósa verseiből, egy emlékbeszéd és végül a Népeimhez cz. proklamáció felolvasása. Dicsérik a kegyeletes megemlékezést. Az iparos tanulók és a kereskedelmi tanulók is megünnepelték Erzsébet napját vasárnap d. u., az utóbbiak előtt Lucz Ignác dr. tartott buzdító beszédet.

Szénár-Váralján 18 ikáról 19 ikére való éjjel, 12 óraker harangkongás ébreszté fel az alvókat. Ujra tűz: 3 ház és 1 istálló égett el a Kőteza végén. Ez az ősz mindenben megtagadja magát; se sár az utcán, sem víz a kutakban. Oltani sem volt mivel; különben a vízpuska kezelése, meg a „járda“ itt mintaszerű. Oka: vigyázatlanság.

Pátóczon Tóth Antal esperes plébános buzgalma folytán a hivek 3 szép új keresztet emeltettek és Viszokán a premontrai rend szépen restauráltatta a tűz által tavaly romba döntött templomot. Ezt és a kereszteteket a legutóbbi pár hét alatt majdnem egymásután következő vasárnapokon szentelte fel az érdemekben gazdag esperes.

fehérneműim az „ezredéves kiállításon“

Az őszi és közelgő téli idény alkalmából van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a

legdivatosabb női ruhaszövetek

nagy választékban megérkeztek, ugyszinte férfi öltönyök és felső kabátokra való,

tiszta gyapjuból készült hazai posztó szövetek,

valamint

valódi szépeességi lenvásznak,

damaszt asztal- és ágyneműek gyári árakban, továbbá saját készítményű fehérneműek állandó nagy választékban vannak.

A legszebb menyasszonyi kelengyéket

a legrövidebb idő alatt s legjutányosabban készítem.

Legnagyobb választék szőnyegekől,

s még nagyon sok mindenféle közhasználatu- és divatszikkekből, u. m. függönyök, ágyterítők, paplanok, madráczok, esőernyők, kalapok, harisnyák, keztyűk, téli kendők, alsó ruhák, kötények, zsebkendők, szalagok stb.

A n. é. közönségnek vagyok

kész szolgálattal:

Páskuj Imre

Szövetmintákat és árjegyzéket vidékre bérmentve küldök.

Saját készítésű

Milleniumi éremmel kitüntetve.

MINDEN SORSJEGY UTÁNFIZETÉS NÉLKÜL
MIND A 6 HUZASON JÁTSZIK

UJSAĞIROK SORSJEGYÉI

100 000 FORINT

ÖNREMÉNY 20.000 FORINT

AVALL NYEREMÉNYEKET MINDEN HUZÁS UTÁN KÉSZÍTENDEBEN

EGY SORSJEGY ÁRÁNAK 100 FORINT

Huzás már 1899. január hó 4-én.
Sorsjegyeket ajánl:
A Szatmári kereskedelmi és ibarbank részvénytársaság Szatmár.

Nagy karácsonyi és ujévi
selyemáru eladás
SZÉNÁSY, HOFFMANN ÉS TÁRSA

Ilyoni és párisi selyemkélme külömbességék áruházában
BUDAPEST, IV. ker., Bécsi utca 4. szám.

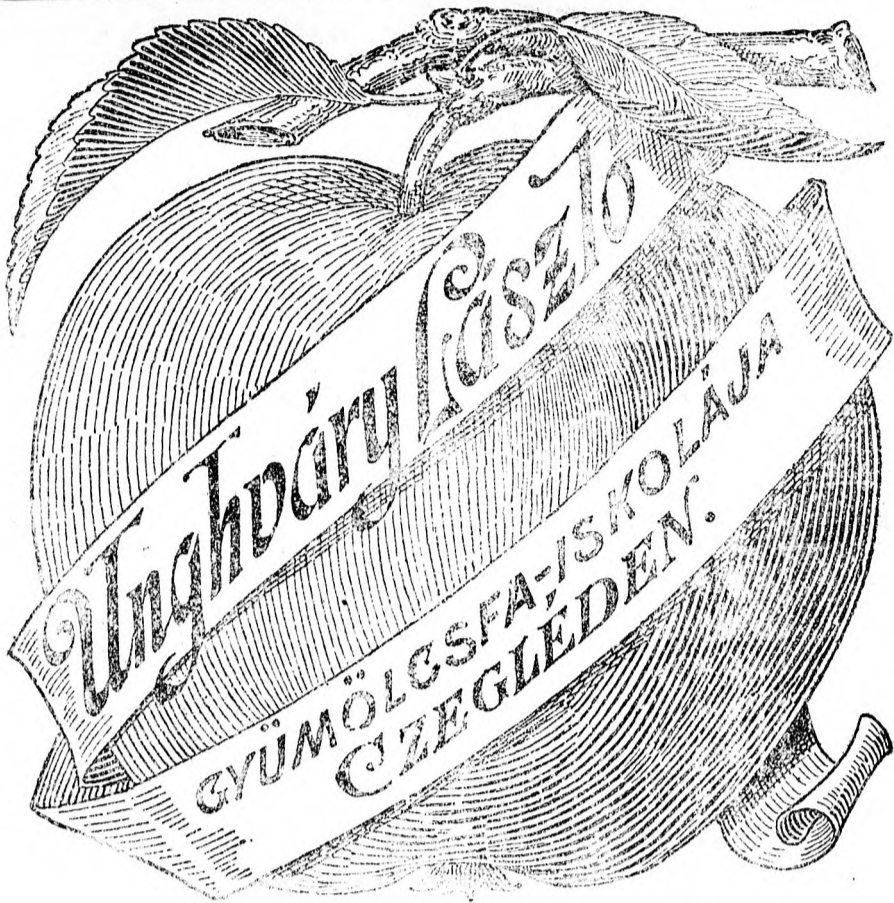
Kezdődik november 15-én és tart december végéig.

A többek között a következő árak kerülnek eladásra, u. m.: Tiszta selyem foulard, méterje 45 kr. és feljebb. Mintázott fekete selyemkelmék, garantirozott tiszta selyem, méterje egész ruhákra alkalmas, méterje 70, 85

A fenti szabott árak nov. 15-től december végig érvényesek. Czégünk-nél a tulbecsítés ki van zárva, mivel az árak minden egyes cikkben számokban láthatók.

Mintákka kívánatra vidékre készséggel szolgálunk.

Homoki szőlőtelepítőknél igen fontos.

A cég 17 év óta áll fenn s most már az országon kívül is elterjedt a hira, amennyiben ma már sok német és vadonca csemetét szállít Horvát-, Szlavonország, Bosznia, Cseh-, Morvaország, Galiczia, Bukovina, Stájerország, Alsó- és Felső-Ausztria, valamint Szerbia, Bulgária, Románia és Németország részére. Nemesfa állománya ezuttal 500,000 db.; vadonca-állománya 8 millió. A cég évenként 4500-5000 rendelésnek tud szolgálni. A gyümölcsfa-iskola teljesen homoktalajon létezik így a homoki szőlőtelepítőknél kincses háza. A gyümölcsfa-iskola az ország legelőkelőbb és legelőkelőbb telephelyén áll. A gyümölcsfa-iskola az ország legelőkelőbb és legelőkelőbb telephelyén áll. A gyümölcsfa-iskola az ország legelőkelőbb és legelőkelőbb telephelyén áll.

UNGHVÁRY LÁSZLÓ gyümölcsfa-iskolája, **CZEGLÉDEN.**

!!Tessék árjegyzéket kérni!!

Fűszer és vegyeskereskedő urak, illatszerészek, szatócsok, fodrászok, cukrászok, korcsmárosok továbbá mindennemű iparosok és gyárosok

rendeljük meg

BACSKAY M. TIVADAR

A

Kereskedelmi Vegyész

czimű, most megjelent művét,

melynek utmutatásai alapján üzletek jövedelmét

35-40%-al emelhetik.

Tisztviselő, tanító, postamester és körjegyző urak, nyugdíjasok és magánzók e mű előírásai alapján havonta 150-200 forint mellékjövedelemre tehetnek szert.

Segélyével minden háztartásnál évente 200-400 forint megtakarítás érhető el.

A terjedelmes művet 1 forint 70 kr-nak postautalványoni beküldése ellenében portómentesen ajánlva küldi meg

A KERESKEDELMI VEGYÉSZET könyvkiadó-vállalata

UJPEST, István-utca 2. szám.

(Utánvétel mellett is rendelhető.)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy helyben öt év óta fennálló s jó hírnévnek örvendő

CZÍPÉSZ- ÜZLETEMET

Kazinczy-utca 6-ik szám tek. Emerich Tivadar ur bolt helyiségébe tettem át, s azt a téli idény alkalmából a fővárosból a modern kor összes vívmányainak megfelelőleg mindennemű különlegességi bőrökkel rendeztem be.

Műhelyemben állandóan fővárosi munkásokat alkalmazok. Eddigi működéssel az intelligens közönséget szerencsés voltam megnyerni. Lelkiismeretességgel, szakszerűséggel és különösen kiváló pontossággal arra törekszem, hogy a közönséget ezentúl is magamhoz vonzzam.

Raktáron tartok mindennemű különlegességu finom és színes bőröket, mi lehetővé teszi, hogy a legjobb és legkönnyebb czípióket is elkészíthessem.

Sürgős megrendeléseket 24 óra alatt is elkészítek.

Mérték nélküli megrendeléseknél kéretik egy használt lábbeli beküldése.

Vidéki megrendelések gyorsan és a legutányosabban eszközöltetnek.

A n. e. közönség szives pártfogását továbbra is kérve maradtam

kész szolgálattal

Klein Ignác

czípiész.

Egy jó családból való fiu tanulólul felvétetik.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbakké.

Ára darabonként **3 forint.**

Jótállás mellett, míg a készlet tart.

Hozzá ezüstös óraláncz **60 krajczár.**

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállításon kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől ment. Tartós és pénzt megtakarító.

Darabja 3 forint.

A penge ***esillagos aczélból és a többi részei alpaccából vannak.

Egy külön penge hozzá **1 forint.**

Megrendelhető :

Pollák Sándor főbizományosnál

Budapest, V. ker., Kálmán-utca 17.

Gyűjtőknek 5 db. után egy ingyen küldetik.

Kedvező alkalom.

GYÖRY KÁROLY

**ÜVEG- ÉS PORCELLÁN KERESKEDESE
SZATMÁR, DEÁK-TÉR.**

Tulhalmazott raktár miatt az itt felsorolt cik-
keket **mélyen leszállított árban** árusítom. Meny-
asszonyi kelengyék, konyhaberendezési cikkek,
petróleum lámpák, majolika és terokota disz-tárgyak,
francia porcellán figurák, evőeszközök, alkalmi
ajándéktárgyak feltűnően olcsó árban. Nagyobb be-
vásárlásoknál külön árengedmény.

Kérve a nagyérdemű közönség becses pártfogását

És szolgálattal

Györy Károly.

Kedvező alkalom.

Mélyen leszállított árak.

Mélyen leszállított árak.

**ORGONA-ÉPÍTÉSI
MŰINTÉZET**

Rieger testvérek

Budapest, Garay-utca 48.

Rieger testvérek Jägerndorfi (Osztr.
Szil.) cs. és kir. udvari orgona-gyárá-
nak fiókja. Legolcsóbb árakon kiváló
orgonákat szállítanak.

A cég 23 évi fennállása óta

540 új orgonát

épített, melyek közül **186** esik Ma-
gyarországra, a többi Norvégiába,
Németországba, Romániába, Orosz,
Olasz és Törökországba szállították.

Orgona-árjegyzékek

ingyen és bérmentve.

Magyarország legrégebb
egyházi szerek és zászlók
gyára.

Oberbauer Alajos
utóda,

József főherceg cs. és kir. fensége
és Klotild főhercegné asszony ó cs.
és kir. fensége udvari szállítója.

Gyár és raktár:

BUDAPEST,

Váci-utca 14. szám.

Alapított 1863-ban.

Ötször kitüntetve.

Ajánlja:

miseruha és egyházi szerelvények-
ből dusan felszerelt nagy raktárát,
mely bővelkedik **góth-, román és renaiss-
sance-stylü ruhákban,** valamint **ponti-
fikáló szerekben,**

**Egyházi és egyleti zászlókban,
ércz- és faárúknban stb**

Árjegyzékek és költségtervezetek díj- és
bérmentesen küldetnek.

Oltáregyleti szállító

**Ruházati műterem a főtiszt. papság részére
a „vörös kereszt”-hez.**

Kitüntetve:

Bécs, Páris, London, Madrid, Brüssel, Bou-
logne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Waltergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl az 1898-ik őszi és téli idényre

papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

különösen:

meleg téli **havelokokat,** s. p. finom fekete
palmerstonból ujjak nélkül **18** frt, ujjakkal
24 frt.; ujjakkal és valódi széles prém-
gallérral, bélelve **34** frt.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapuciu-
mok, cingulusok nagy választékban. Vala-
mennyi készítmény a legjobb anyagból,
tartós és díszes kivitelben. **Szövetek méter
számra** is oladtnak.

Egyházi szerek

végleges megrendelés után olcsón szállítatnak.

Árjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ” GAZDAGON FELSZERELT KÖNYVNYOMDA,

mely ujabban több rendű és nagyobb mennyiségű **betűvel, diszitással** gazdagodott, ajánlkozik mindenféle könyvnyomdai szakba vágó

nyomtatványok

gyors, csinos, pontos, hibátlan és **jutányos** elkészítésére.

A közelgő ujév alkalmával a **legujabb névjegy-, meghívó- és üdvözlő-kártyákból**, valamint egyéb czélokra szolgáló **papirokból**, oly nagy választékot rendezett be, mely a t. közönség igényeit teljesen kielégitheti.

Vidéki megrendelésekre s a megrendelt áruk gyors és pontos kézbesítésére különös gond fordítatik.

Egyházi, iskolai, katonai s egyéb nyomtatványokból nagy **raktárt** rendeztünk be.

A hirdető közönségnek becses figyelmébe ajánljuk a

„HETI SZEMLE”

politikai lapot, mely széleskörű elterjedtségénél s olcsó hirdetési árainál fogva hirdetések közlésére igen alkalmas.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri

Szatmártt, 1898. november hó.

tisztelettel

a „PÁZMÁNY-SAJTÓ”
igazgatósága.